

RIJEČ UREDNIŠTVA

Poštovani vjeroučitelji,

možda se nikad u svojoj povijesti čovjek nije osjećao tako osamljen kao što se osjeća u ovoj našoj epohi. Premda se s ljudskih usana često puta otisne riječ: „Svijet je postao tako malen”, gledajući, pak, iz perspektive zaboravljenih, ostavljenih, rubnih, prezrenih, odbačenih, on je sve veći, sve otuđeniji, sve neosobniji. Tu puno ne pomažu ni škola, ni radno mjesto, ni dnevni tisak, ni radio, ni televizija, niti bilo koje sadašnje ni buduće sredstvo društvenog priopćivanja. Čovjek je mislio kad stekne moć brzog protoka informacija da će se riješiti pitanje osamljenosti. No, ona se poput nekog uljeza uvukla i u ono što joj je bilo izravno namijenjeno kao „antibiotik” ostvarujući načelo: „Najsigurnije je u zmijskom gnijezdu”. Koliko god se autori novinarskih priloga trude da budu konkretni, bliski, „osobni”, koliko god govornici s televizijskih ekrana pokušavali da otople dom, da stvore atmosferu raspoloženja, jednom kad su novine odložene, ili prekidač na televizoru isključen, čovjek se vraća u svoj svijet. Ako je on prije čitanja novina bio prazan i prije gledanja TV-emisije bio osamljen, to će biti i poslije. U nekim trenucima sredstva društvenog priopćivanja djeluju poput narkotika. Kad čovjek želi pobjeći od sebe ili od onih oko sebe, onda se „zabuši” u novine ili „zabulji” u televizijski ekran da bar na trenutak „uživa”. Što bi bilo kad bi jednog dana nestalo i toga? Neki misle da bi došlo do općeg kaosa i nesnalaženja, zaboravljajući da je bilo i „lijepih vremena” kad toga nije bilo. Treba li zbog toga plakati za prošlošću i proklinjati sadašnjost? Treba li kapitulirati pred ljudskim napretkom? Treba li životni automobil ubaciti u „rikverc”? Kao što je traženje novih putova mučno i riskantno, tako je i želja za povratkom unatrag velika ljudska napast. Kad čovjeku dodija tražiti nova rješenja, onda se najradije zaželi „egipatskih lonaca”, misleći da će iz njihovih sadržaja najlakše utažiti svoju životnu žeđ. No nisu rijetki slučajevi da mu se umjesto bistre i prokušane vode ponudi ocat.

Stojeći između prošlosti koja je odživljena i budućnosti koju bi trebalo zaživjeti, čovjek je u vječitom otimanju ili bježanju. Otima se od prošlosti, jer zna da mu više ne pripada i da je, zapravo, ona bila plod nastojanja nekoga drugog; bježi od budućnosti, jer se boji odlučivati, zauzimati osobni stav. U takvoj situaciji neki nalaze izlaz u tome da budu pasivni. Prihvaćaju sve što im se nudi bez ikakva vlastitog „rešeta”, uzimajući novo za gotovo. Njihov mozak pre-

staje misliti, njihova volja biva slabija, a život bezličan. Toga postanu svjesni tek kad presuše izvori. Zašto je čovjek takav? Ima li rješenja za takvo životno stanje?

Biti obaviješten, bez daljnega, velika je stvar. Na osnovi provjerene informacije čovjek stvara životne odluke koje se onda pretaču u stavove. Zato bi negiranje informiranja kao vrednote, bez daljnega, trebalo odbaciti. Budući, pak, da je potreba za informacijom sve veća, budući da je svijest o vrijednosti informiranja sve usvojenija, ne znači da kritičnost prema ponuđenom treba izostati. Čovjek mora ostati posljednjom instancijom koja će dati ili uskratiti svoj pristanak. Kroz to on postaje ne samo objekt kojemu se nudi, nego subjekt koji odabire, koji je maksimalno aktivan u formiranju svoga svjetonazora. Kada se u ovom svjetlu gleda ljudska osamljenost, ona je u mnogo slučajeva i plod ljudske rezignacije, umora od traženja i pokušavanja. Ona, prema tome, nije uvijek nešto što je nametnuto, nego i nešto što je čovjek zbog intelektualne, voljne ili općenito životne lijenosti prihvatio. U želji za prikupljanjem informacija čovjek je postao žrtvom svojih apetita. Zbog toga ne treba osuđivati ni sredstva priopćivanja niti tehnički napredak, premda se može i mora biti kritičan prema onomu ili onima koji se služe tim dostignućima ljudskog razuma da umnože svoje poruke.

Možda bi se mogao netko zapitati čemu ovakvo razmišljanje u ovom broju „Kateheze”? Ako se smatra da je Euharistija slavljenje zajedništva snagom Duha Božjega, okupljene Crkve oko njena uskrslog Gospodina, te izricanje zahvalnosti Bogu što su se krštenici međusobno prepoznali i prihvatili kao braća, onda bi to trebalo biti izraz svjesnog i slobodnog ljudskog prihvatanja da stupi u komunikaciju s Bogom i braćom te da na taj način čovjek umakne osjećaju da je suvišan, neželjen, na smetnju, pripušten samom sebi, jednom riječju: osamljen. Svakako, Crkva je uvijek tvrdila i dan-danas dakle tvrdi da je slavljenje Euharistije najjeminentniji izričaj zajedništva između Boga i čovjeka te ljudi međusobno.

Ona je, dakle, najprije slavlje što znači da kao takva mora posjedovati sva ona obilježja što karakteriziraju trenutke radosti i veselja: pjesmu, razgovor, izmjenu misli, izricanje osjećaja, blizinu, blagovanje... Istina je da je teško povući granicu između veselja i pretjeranosti u tome. To je i bilo razlogom da je Crkva kroz povijest pokušavala na taj način urediti euharistijsko slavlje da ga očuva od svake neumjerenosti. Prvi pokušaji očituju se već kod Pavla. Ipak, ne bi li se moglo unijeti i u suvremeno euharistijsko slavlje neke elemente koji bi mu više dali izgled slavljenja? Koliko god se govorilo o tome da je Euharistija slavlje, ljudi to tako ne doživljavaju. Oni se tu osjećaju sputani. Ne vide dovoljno prostora za izražavanje, za izmjenu, za priopćivanje. Oni su više promatrači nego sudionici. Sve je unaprijed određeno: kad sjesti, kad ustati, kad kleknuti, kad reći, kad šutjeti, kad pružiti ruku. Može li takvo, unaprijed isplanirano ponašanje, biti slavlje? Istini za volju, i slavlje nije do kraja spontana stvarnost, ima neku svoju nutarnju logiku, ali ne takvu da bi mogla ugušiti klimu radosti, raspoloženja, sreće. Euharistijsko slavlje je osnova kršćanskog i ljudskog zajedništva. Zato bi trebalo sve poduzeti da se Euharistija stvarno slavi, da u njoj ljudi doživljavaju radost susreta koji se ne da unaprijed isprogramirati do pojedinosti.

Otajstvo rođenja Gospodina našega Isusa Krista bilo je uvijek za kršćane razlogom radosti i veselja. Neka kao takvo bude i nadahnuće naših euharistijskih slavlja. Dok to želimo, od srca čestitamo našim katehisticama i katehetama sretne Božićne blagdane

UREDNIŠTVO